

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 33/2023 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen Yangon toiminnan rajoittamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Jouni Ovaskan/kesk. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 33/2023 vp:

Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä estääkseen Yango-taksipalvelun käyttäjätietojen päättymisen

Suomesta Venäjälle ja jopa FSB:n käyttöön,
miten on mahdollista, että Euroopan unionissa Latvia, Liettua ja Viro ovat voineet puuttua

Yangon toimintaan, mutta Suomen liikenne- ja viestintäministeriön virkamiehen mukaan lainsäädännön puitteissa ei ole mahdollista rajoittaa tai kieltää kokonaan Yangon toimintaa

Suomessa ja

aikooko hallitus rajoittaa Yangon toimintaa Suomessa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Tämänhetkisten tietojen mukaan Venäjän uusi 1.9.2023 voimaan tuleva taksipalveluntarjoajia koskeva lainsäädäntö luo oikeuden Venäjän federaation turvallisuuspalvelujen toimeenpannulle viranomaiselle ympärivuorokautiseen etäyhteyteen tietokantoihin ja tietojärjestelmiin, joita käytetään taksitilausten vastaanottamiseen, tallentamiseen, käsittelyyn ja lähettämiseen. Tämä mahdollistaa kyseiselle viranomaiselle erittäin laajan pääsyn myös Suomesta kerättyihin henkilötietoihin, jos henkilötietoja käsitellään tällaisissa tietokannoissa tai tietojärjestelmissä.

Tietosuojavaltuutettu on 4.8.2023 antamassaan päätöksessään katsonut, että etenkin kyseisten lakimuutosten vuoksi Yango-taksipalvelusovelluksen yhteydessä tapahtuva henkilötietojen käsittely on yleisen tietosuojasetuksen henkilötietojen siirtoja kolmansiin maihin koskevien säännösten vastaista, ja kieltänyt rekisterinpitäjää käsittelemästä Yango-sovelluksen käyttäjien henkilötietoja niiden siirtämiseksi Suomesta Venäjän federaatioon. Päätöksessä on kyse väliaikaisesta kiireellisestä toimenpiteestä rekisteröityjen oikeuksien ja vapauksien turvaamiseksi Suomessa. Tietosuojavaltuutettu valvoo kiellon täytäntöönpanoa.

Koska sanottu taksipalveluntarjoajia koskeva lainsäädäntö tulee voimaan syyskuussa 2023, asia on käsitelty kiireellisessä menettelyssä. Käsittelykiellon ja määräyksen tiedonsiirtojen keskeyttämisestä oli tarkoitus tulla voimaan 1.9.2023.

Tietosuojavaltuutettu antoi 29.8.2023 uuden päätöksen, jolla väliaikaisen määräyksen toimeenpanoa siirretään 26.9.2023 asti. Tietosuojaviranomaisten vastaanottamassa selvityksessä esitetään, että Venäjällä syyskuun alussa voimaan astuvaa taksilainsäädäntöä ei sovelleta Yangoon toimintaan Euroopan talousalueella. Tietosuojavaltuutettu arvioi selvityksen vaikutuksia asian jatkokäsittelyyn.

Yango-sovellusta ja henkilötietojen siirtojen lainmukaisuutta koskeva asia on ollut myös käsiteltävänä Euroopan tietosuojaviranomaisten yhteistyömenettelyssä. Yango-taksivälitystoimintaa Suomessa harjoittavan Ridetech International B.V.:n päätoimipaikka sijaitsee Alankomaissa, jonka vuoksi johtavana valvontaviranomaisena asiassa on Alankomaiden valvontaviranomainen Autoriteit Persoonsgegevens.

Asian jatkoselvityksessä on edelleen arvioitava, jos ja miten yritysjärjestelyt vaikuttavat Yango-sovelluksen osalta siihen kuka tai ketkä on katsottava rekisterinpitäjäksi. Tällä on vaikutusta myös siihen, kuka on katsottava toimivaltaiseksi valvontaviranomaiseksi. Näin ollen asiassa lopullisen päätöksen tekee johtava valvontaviranomainen, Euroopan tietosuojaneuvosto tai tietosuojavaltuutettu toimivaltaisena valvontaviranomaisena.

Ridetech International B.V. on ilmoittautunut Liikenne- ja viestintävirasto Traficomille liikennepalvelulain 176 §:n mukaiseksi välitys- ja yhdistämispalvelun tarjoajaksi. Taksivälitystoiminnalle ei ole laissa säädetty erityisiä kelpoisuusehtoja eikä toiminta edellytä erillistä toimilupaa. Ridetech International B.V.:llä ei ole Suomessa taksiliikennelupaa, eikä yritys hoida Suomessa taksiliikennettä. Yango-kyytejä hoitavat itsenäiset taksiryttäjät, joilla tulee olla toiminnan edellyttämät Traficomien myöntämät luvat. Taksiryttäjille tai taksinkuljettajille myönnetyt luvat eivät ole sidoksissa tiettyyn välityspalveluyhtiöön, vaan samoilla luvilla voidaan lain näkökulmasta ajaa minkä tahansa välitysyhtiön välittämiä kyytejä tai tarjota kyytejä suoraan asiakkaille kuulumatta minkään välityspalvelun piiriin.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficomien arvion mukaan Ridetech International B.V.:n taksivälityspalvelun (Yango-sovellus) tietoliikenne ei muodosta varsinaista tietoturvaohjausta suomalaisille viestintäverkoille ja -palveluille, jonka vuoksi sen toimintaan ei ole mahdollista puuttua Traficomien valvoman, tietoliikenteen välittämistä koskevan säädännön puitteissa. On kuitenkin huomattava, että esimerkiksi sovelluskaupat voivat halutessaan omatoimisesti rajoittaa sovelluksien saatavuutta. Kyberturvallisuuskeskus on myös laatinut ohjeistuksen siitä, miten Yango-sovelluksen käyttäjät voivat pyytää tietojensa poistamista sovelluksen henkilötietojen rekisterinpitäjältä.

Toimivaltainen viranomainen Suomessa henkilötietojen siirron ja muiden tietosuojaan liittyvien asioiden osalta on tietosuojavaltuutettu. Liikenne- ja viestintävirasto Traficomin Kyberturvallisuuskeskus tekee jatkuvaa yhteistyötä tietosuojavaltuutetun kanssa. Hallitus sekä toimivaltaiset viranomaiset seuraavat aktiivisesti Yangon ja Yandexin sekä niihin linkittyneiden yritysten toimintaa ja tekevät tarvittavat toimenpiteet.

Helsingissä 4.9.2023

Liikenne- ja viestintäministeri Lulu Ranne

VN/23758/2023-LVM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: